A°. 1833. N°. 74.

ARNHEMSCHE COURANT.

Zaturdag den 22 Junij.

FRANKFORT, den 18den Junij.

Nadere brieven uit Konstantinopel, van den 28sten Mei, melden het volgende: « Spoedig zal de oude orde van zaken bij ons wederkeeren. *Ibrahim* pacha heeft zijnen terugtogt werkelijk aangenomen, en in de Russische legerplaats worden aanstalten gemaakt, waaruit een nabijzijnd vertrek der troepen is af te leiden. De officiele tijding, dat de Egyptische armee eene achterwaartsche beweging gemaakt heeft, is gisteren middag alhier aangekomen. De reis-effendi heeft ze dadelijk aan de vreemde gezanten medegedeeld, en graaf *Orloff* heeft zich gehaast, de Porte op nieuw te verklaren, dat, zoodra hij de overtuiging van den werkelijken terugtogt der Arabieren zou ontvangen hebben, hij oogenblikkelijk het Russische hulpkorps zou terugtrekken. Vooraf moest hij echter trachten zich daaromtrent de noodige zekerheid te verschaffen. Er werd derhalve een Russische officier van den algemeenen staf naar Koniah gezonden, ten einde over de beschikkingen van *Ibrahim* berigten in te winnen, en zich te overtuigen, of het hem ernst met den terugtogt is, dan of hij slechts eene gewaande achterwaartsche beweging maakt, ten einde aan de anti-Russische partij een voorwendsel te bezorgen, ten einde het vertrek der Russische troepen te vorderen. Deze partij ziet met ongeduld den oogenblik te gemoet, waarop zij van de tegenwoordigheid van het Russische hulpkorps bevrijd zal zijn. Zij zou gaarne met *Ibrahim* in aanraking zijn gekomen, en moest tot haar verdriet zien, hoe hij op eens bleef stilstaan, en zich door eene kleine Russische legermagt liet bedeesd maken. Het zou derhalve mogelijk kunnen zijn, dat *Ibrahim* slechts schijnbaar terugtrok, en spoedig terugkeerde, zoodra hij wist, dat de Russische troepen vertrokken waren. Daarom is er voorzigtigheid noodig; en men kan het graaf *Orloff* niet ten kwade duiden, wanneer hij buiten alle verantwoording zijn wil. De Sultan schijnt het met hem eens te wezen, en de afzending van een Russisch officier naar het Arabische hoofdkwartier goedgekeurd te hebben. Lord *Ponsonby* vindt het ook natuurlijk, dat graaf *Orloff* klaar wil zien en [illegible] miraal *Roussin* daarentegen is, zegt men, deze vertraging onaangenaam, en hij zou openlijk verklaard hebben, dat, omtrent *Ibrahims* terugtogt geen twijfel kon bestaan, vermits hij dienaangaande de stelligste berigten ontvangen had, en volgens de vroegere verklaringen van het Petersburgsche kabinet met het vertrek der Russische troepen niet langer behoorde vertoefd te worden. Intusschen zal aan den wensch van den admiraal niet voldaan worden, voor dat de Russische officier van Koniah teruggekeerd is, en voldoende berigten omtrent de bedoelingen van *Ibrahim* gebragt heeft.

« Overigens kan men wel aannemen, dat nu *Ibrahim* verworven heeft, wat zijn vader verlangde, hij niet ligtvaardig zal te werk gaan, en ten behoeve eener partij zich zal blootstellen aan gevaren, die te grooter zouden zijn, daar, bij hervatting der vijandelijkheden van zijnen kant, de Russen de Porte weder ter hulp zouden snellen, terwijl de Engelschen en Franschen volgens hunne belofte mede krachtdadig tegen hem ageren zouden. Men moet derhalve het wel daarvoor houden, dat de Arabische armee werkelijk teruggaat, en kan dan overtuigd zijn, dat de Russen mede vertrekken zullen. De Sultan wil morgen naar de Aziatische kust oversteken, om de Russische troepen andermaal in oogenschouw te nemen. Hij heeft besloten de Turksche artillerie geheel naar de Russische te organiseren, en heeft verscheidene zijner officieren belast, om zich met de inrigting van de Russische artillerie ten naauwkeurigste bekend te maken.

— De Courant van Spiers behelst de volgende verklaring van leden van den stedelijken raad van Neustad: « De ondergeteekenden, leden van den stedelijken raad alhier, zijn aan de eer hunner medeburgers verschuldigd, om de naamlooze berigten, door Frankfortsche, Munchensche en Augburgsche Couranten, over de voorvallen op Pinkstermaandag alhier bij en in Hambach verspreid, ofschoon als van goeder hand komende, opgegeven, openlijk voor de wereld als een zamenweefsel van de afschuwelijkste logens en misvormingen te verklaren. Niemand is hier niet eens wegens beleediging tegen de militairen, gezwegen ter zake van oprüijingen en aanvallen op dezelve, noch wegens andere buitensporigheden tegen de wettige orde en rust op dezen dag geregtelijk aangeklaagd geworden. Wij noodigen degenen, welke de burgers daar van beschuldigen, uit, de daders aan het geregt bekend te maken. Geene zamenrotting van rustverstorende of bedreigende menschen werd hier met geweld verstrooid. Zonder voorafgaande waarschuwing, zonder toeroeping, werden personen, als gewoonlijk rustig op straat wandelende, bij hunne huizen staande of anderzins zich op straat bevindende, vervolgd en mishandeld, zelfs de adjunct in ambtsgewaad door sabelhouwen en bajonetsteken gekwetst. Er waren slechts dooden en gekwetsten op de eene zijde, terwijl de aanvallers op de andere waren. De burgerlijke beambten, op het raadhuis vergaderd, waagden het niet op straat te gaan, om de gruwzame vervolgingen te beletten. Zij moesten, om hun leven te bewaren, zich onder een sterk geleide van gendarmen naar huis laten brengen. Deze algemeene daadzaken zijn voorloopig genoeg, om den stroom der verspreide valsche berigten tegen te houden. De ware toedragt van zaken zal, wanneer geene onoverkomelijke hinderpalen zich opdoen, spoedig aan den dag gelegd worden. De ondergeteekenden merken ten slotte nog aan, dat zij met deze bekendmaking zoo laat en thans eerst opkomen, omdat zij, vertrouwende op de beloften van den door de koninklijke regering nieuw benoemden burgemeester, van dezen eene verklaring ter regtvaardiging der eer zijner medeburgers in de dagbladen verwacht hadden, hetwelk echter nog niet geschied is. Neustad den 9den Junij 1833. Volgen 20 onderteekeningen.

— Uit Toplitz wordt geschreven, dat Z. M. *Karel X* aldaar is aangekomen, om er vier weken te verblijven.

— Zekere *Allaord* te Parijs werd door den onttroonden hertog *Karel van Brunswijk* belast, om te Londen de vereffening der erfenis van deszelfs vader, welke verscheidene millioenen bedroeg, te bevorderen. Hij kweet zich van zijnen pligt ten genoege des hertogs, ontving echter voor zijne moeite geene belooning in geld, maar eenen ring met een fraaijen steen, dien *Allaord* voor eenen diamant hield. Hij haastte zich om naar eenen juwelier te gaan, ten einde denzelven tot geld te maken; doch vernam van dezen, tot zijne niet geringe bevreemding, dat het geen echte diamant was. Bij verder onderzoek bleek hem, dat de hertog den ring in het Palais-Royal gekocht had, en op de aanmerking, dat het [illegible] ten hoogste te leur gesteld [illegible], deed *Allaord* nu in regten den eisch, dat de hertog hem voor zijne moeite betalen zou; maar het heeft hem niet gebaat. De regtbank heeft begrepen, dat het geschenk van den ring, oogenschijnlijk van veel waarde, doch inderdaad van geene beteekenis, niet als de erkentenis van eene wezenlijke schuld, maar slechts als een blijk van voldaanheid kon beschouwd worden, en dus de eisch van *Allaord* niet aannemelijk was.

Van den 19den Junij.

Volgens brieven uit Berlijn, wordt de komst van Prins *Frederik der Nederlanden* te Berlijn in verband gebragt met de conferentien, welke aldaar over de eindschikking van de Hollandsch-Belgische zaak zullen geopend worden. Prins *Albrecht van Pruissen* is naar Petersburg vertrokken, doch aan deze reis wordt geen staatkundig oogmerk toegeschreven. Voorts meldt men nog uit Berlijn; dat bij de aldaar in hechtenis genomene studenten, naar men verzekert, niets is ontdekt waaruit eenig deelneming aan de jongste onlusten te Frankfort of in Rijnbeijeren af te leiden is.

— Uit Triest wordt, den 11den Junij, geschreven: « Uit Alexandrië zijn de gunstigste berigten ontvangen. De Onder-Koning van Egypte heeft den Oostenrijkschen commissaris, den heer *Prokesch von Osten*, zeer goed ontvangen, en aan zijne verzoeken, voor zoo verre zij niet regtstreeks met de belangen van Egypte strijdig waren, gehoor verleend. Ook den Engelschen commissaris, den heer *Campbell*, heeft hij, zegt men, veel vertrouwen betoond, terwijl hij met veel lof van de Engelsche natie heeft gesproken. Hij zou, zoo veel mogelijk, bij de aanstaande onderhandelingen op de wenschen van het Engelsche kabinet acht slaan. De heer *Bois le Comte* is, zegt men, niet zoo gelukkig geweest, en ofschoon de Onder-Koning hem zeer minzaam behandelde, schijnt hij echter eenigzins achterhoudend ten zijnen opzigte te wezen. Men meent, dat hij met de tegenwoordige staatkunde van het Fransche kabinet niet zeer te vreden is.»

— Volgens berigten uit Nauplia, van den 18den Mei, is het Grieksche ministerie veranderd. Van de vorige ministers zijn slechts in dienst gebleven *Trikupis* en *Maurocordato* voor de buitenlandsche zaken en de financien, terwijl nu de overige vakken van bestuur door *Koletti*, *Psyllas* en *Praydes* bezet worden.

— Van Munchen zijn den 10[den] dezer verscheidene uitstekende jonge regtsgeleerden, door het Grieksche regentschap beroepen, naar Nauplia vertrokken.

WEENEN, den 13[den] Junij.

In een officieel artikel van den *Moniteur Ottoman* leest men het volgende: « *Reschid-Bey* was bij zijne terugkeering van Kutahia door *Ibrahim*-pacha belast, om den Sultan als zijnen wettigen souverein en Kalif van den profeet, de hulde van zijne onderwerping en verknochtheid over te brengen en aan den voet des troons het verzoek te uiten, dat hem het gouvernement van Adana met het regt van heffing der belastingen voor rekening der hooge Porte, als een bijzonder eer- en persoonlijk gunstbewijs van Zijne Hoogheid mogt verleend worden. De Sultan, overtuigd, dat de weldaad te meer vereert, wanneer zij met vergetelheid van het verledene gepaard gaat, en besloten hebbende, de wederkeering des vredes in zijne staten inzonderheid op het vertrouwen te vestigen, heeft *Ibrahim* met het gouvernement van Adana beleend. — Vermits zich de vergiffenis en gunst van den monarch zonder uitzondering tot alle voorvallen van den thans geëindigden oorlog zal uitstrekken, heeft Zijne Hoogheid bevolen, dat er firmans van amnestie in den ganschen omvang van Anatolie zullen bekend gemaakt worden.»

LEIPZIG, den 7[den] Junij.

Sedert eenige weken houdt zich de heer Dr. *Alcibiades van Tavernier* uit Bucharest alhier op. Deze geleerde, door veeljarige reizen in het Oosten beroemd geworden, streed als jongeling onder *Napoleons* garde, werd na den slag van Leipzig met wonden bedekt naar Rusland vervoerd, wijdde zich aan de geneeskunde toe, zocht met eene waarlijk menschlievende geringachting des levens, aan den oorsprong des Nijls in Abijssinie, in Syrie, Arabie, Perzie, Armenie, Tartarije en de onmetelijke gewesten van Azie tot aan den Sineeschen muur, de schrikkelijke epidemien der pest en cholera op; nam derzelver ontstaan, voortgang, afneming en verdwijning waar, alsmede de menigvuldige geneeswijzen, bij de onderscheidene volken in gebruik, en redde door eene methode, door hem zelven uitgevonden, vele pest- en cholerazieken het leven. De vruchten zijner ervaring liet hij in 1831 in de Fransche en Slavonische talen te Bucharest drukken, en vele Europische geneesheeren, voornamelijk echter te Weenen en Parijs, alwaar op last der regering zijne geneeswijze onderzocht werd, wenden ze met het beste gevolg aan. Hij bewijst in zijn geschrift, dat pest, cholera en gele koorts slechts endemisch en klimatisch gewijzigde soorten van een en dezelfde hoofdkwaal zijn, welke hij daarom zelf *le fléau trinitaire des mortels* (van deze verschrikkelijkste [illegible]) noemt. Tot zekere genezing [illegible], buiten eenige pharmaceutische middelen, welke hij opgeeft, bovenal aan het gebruik van het ijs, hetwelk ook in de heetste landen op de toppen der bergen gevonden wordt. Hij is uit Moldavie naar Leipzig en Jena gereisd, deels om de voornaamste Duitsche geneesheeren te leeren kennen, deels om aan zijn stelsel door eenen alhier te bevorderen nieuwen druk van zijn geschrift verdere uitbreiding te geven. Op dit werkje, waarbij waarschijnlijk ook eene Duitsche vertaling zal gevoegd worden, mag men te meer opmerkzaam maken, vermits de schrijver, behalve hoogst belangrijke berigten over zijn leven en zijne reizen in het Oosten, daarin ook zijne waarnemingen over de geneeswijze van andere kwalen, b. v. de griep, welke hij als eene gewone naloopster der cholera heeft leeren kennen en daarom *cholera cephalalgique* noemt, denkt mede te deelen.

ZWITSERLAND.

Bij circulaire van den 3[den] dezer, heeft het bewind de kantonnale regeringen verwittigd, dat de professor *Rossi*, van Geneve, zich thans te Parijs bevindt, ten einde zoo mogelijk bij het Fransche gouvernement uit te werken, dat de Polen naar Frankrijk mogen wederkeeren.

Er is gezegd, dat het getal Poolsche vlugtelingen in Zwitserland aanmerkelijk vermeerderd, en zelfs tot 800 aangegroeid was. Thans verneemt men, dat men deze vermeerdering aan Duitschland, inzonderheid aan de Oostenrijksche staten te danken heeft, van waar ze bij troepen [illegible] 20 man aankomen. Er zijn Polen met reispassen van Weenen, door [illegible] naar Zwitserland vervoerd. Het bewind moet deswege de kantons, welke aan Duitschland grenzen, uitgenoodigd hebben, om geene zoodanige Polen meer toe te laten.

DORDRECHT, den 19[den] Junij.

Gisteren is, met de Middelburgsche stoomboot de *Marianne*, hier voorbij gevaren de kolonel *Koopman*, zich naar den Haag begevende. De gezamenlijke uit de krijgsgevangenschap weergekeerde en voor het oogenblik in Walcheren zich bevindende manschappen worden hier onverwijld voorbij gewacht op vaartuigen, die door stoombooten zullen gesleept worden. Gisteren avond zijn van hier nog eenige vaartuigen ter afhaling van de manschappen naar Vlissingen vertrokken, en in den afgeloopen nacht is hier ook eene stoomboot gepasseerd, die heden nog door eene andere van hier gevolgd wordt, beiden gelijke bestemming hebbende.

BREDA, den 20[sten] Junij.

Naar men verneemt, wordt aan de thans nog met verlof gaande manschappen reisgeld en vrije passage aan de veeren verleend.

AMSTERDAM, den 20[sten] Junij.

Beurs-berigten van den 19[den] dezer.

De berigten van Londen, van den 15[den] dezer, maken gewag van bezorgdheid, betreffende den innerlijken toestand van Groot-Brittannie; men vreest eene scheuring tusschen het hooger en lagerhuis, en zonder verder over de gevolgen daarvan uit te wijden, heeft dit eenigzins op de prijzen der Engelsche fondsen nadeelig gewerkt; dezelve zijn van $90\frac{1}{4}$ tot $89\frac{1}{2}$ gedaald.

Vreemde fondsen $\frac{1}{8}$ à $\frac{3}{16}$ slapper. Onze beurs zoude zeker zich niet daaraan gestoord hebben; maar in Fransche fondsen, waar den geheelen tijd geringe partijen gesloten wierden van 25 en 50,000 fr., toonden zich verscheidene verkoopers in het begin der beurs à $79\frac{3}{4}$, vervolgens à 79, $78\frac{3}{4}$, $\frac{1}{2}$, $\frac{1}{4}$, $\frac{1}{8}$, $\frac{5}{8}$; en wil men, dat den 17[den] dezer te Parijs de Fransche fondsen eene daling van $1\frac{1}{4}$ fr. ondergaan hebben; dit heeft nadeelig op onze fondsen-markt gewerkt, en ofschoon er belangrijke commissien in 5 pCt. oude sijndicaat en kansbiljetten waren, zoo hebben zich de prijzen over het algemeen niet gesouteneerd: echter was de houding der beurs op het eind veel vaster dan in het begin.

Als oorzaak der daling te Parijs wordt het aftreden van *Soult* aangegeven; meer waarschijnlijkheid bestaat intusschen voor een gerucht, namenlijk, dat de zaken van het Oosten onrust verwekken en niet minder de politieke gesteldheid van Engeland, want tot nu trekt Engeland en Frankrijk (als wonder in de geschiedenis) ééne lijn; iedere gebeurtenis wordt daardoor voor beide landen gelijk belangrijk.

Zie hier nu de beurs-variatien:

Integralen $47\frac{7}{8}$, $\frac{3}{4}$, $\frac{5}{8}$, $\frac{9}{16}$, $\frac{1}{2}$, $\frac{7}{16}$, $\frac{1}{2}$, $\frac{9}{16}$ blijvend; restanten $1\frac{15}{64}$ à $\frac{17}{64}$ met weinig handel; kansbiljetten 22, $21\frac{7}{8}$, $\frac{13}{16}$, $\frac{3}{4}$, $\frac{13}{16}$ gebleven.

Oude sijndicaat $83\frac{7}{8}$, $\frac{5}{8}$, $\frac{1}{2}$, $\frac{3}{8}$, $\frac{1}{4}$ $\frac{3}{8}$, $\frac{1}{2}$, $\frac{5}{8}$ veel gedaan en blijft gezocht; met nieuwe sijndicaat was het stil, à $69\frac{1}{8}$, 69, $68\frac{7}{8}$, $\frac{3}{4}$ weinig omgezet. Ook handelmaatschappij ging achteruit en zijn daarvan eenige partijen à $92\frac{3}{4}$ pCt. omgezet.

In oorlogslasten, schatkistbiljetten en 6 pCt. negotiatie was geene variatie. In 5 pCt. is veel omgezet $88\frac{5}{8}$, [illegible] gebleven.

Vreemde fondsen hebben ook iets gevarieerd; oude Russen en nieuwe prijshoudend; Russen van 1831 en 1833 $90\frac{5}{8}$, $\frac{1}{2}$, [illegible], $\frac{1}{8}$, 90 gedaan, bleven $90\frac{1}{8}$; roebels $65\frac{13}{16}$, $\frac{11}{16}$, $\frac{9}{16}$, $\frac{7}{16}$, $\frac{3}{8}$, $\frac{5}{16}$, $\frac{3}{8}$; in Hamburgsche en Engelsche Russen was geen handel.

Spaansche fondsen over het algemeen geoffereerd, 5 pCt. $70\frac{3}{8}$, $\frac{1}{4}$, $\frac{1}{8}$, $\frac{1}{4}$, $\frac{1}{8}$, 70, $69\frac{7}{8}$ 70 à $\frac{1}{8}$ blijvend, 3 pCt. 46, $45\frac{7}{8}$ à 46; uitgestelde 15 à $15\frac{1}{4}$; obligatien cortez, stukken van ƒ 6000 $46\frac{1}{8}$, $\frac{1}{4}$ pCt.; in *Falconnets* zijn kleine partijen à 86 pCt. gedaan.

De handel in Duitsche fondsen was gering, $91\frac{1}{4}$ à $\frac{3}{8}$ stelden zich de 5 pCt. metalliken; kleine posten Pruissische loten zijn à $93\frac{3}{4}$ en $\frac{7}{8}$ gedaan.

In Zuid-Amerikanen weinig handel, Columbianen $17\frac{1}{4}$, $\frac{1}{8}$, 17, groote stukken 15 pCt.; Peruanen $15\frac{1}{4}$, $\frac{1}{2}$, Brazilianen prijshoudend $68\frac{1}{2}$ à $\frac{3}{4}$ pCt.; Grieken stil, 35 à $\frac{1}{2}$; kleine stukken 30 à $\frac{1}{4}$, groote stukken $6\frac{7}{8}$ à 7 ƒ de coupons.

Beurs van den 20sten Junij.

Het is in de fondsen-handel niet vreemd dat somtijds manoeuvres ter beurs uitgevoerd worden, en zoowel koersen als geruchten uitgestrooid worden, welke buiten de waarheid zijn; dit was gisteren ook ter beurs het geval; de heden afkomende Fransche koersen brengen eene prijsvermindering van 40 c.; de berigten van het Oosten zijn zelfs heden zeer voldoende; dit alles heeft wederom heden gunstig op onze fondsen gewerkt, en de prijzen hebben zich hersteld.

De handel over het algemeen was intusschen niet belangrijk. Integralen $47\frac{5}{8}$, $\frac{11}{16}$, $\frac{3}{4}$, $\frac{13}{16}$, $\frac{7}{8}$, 5 pCt. $88\frac{5}{8}$, $\frac{11}{16}$, $\frac{3}{4}$; kansbiljetten $21\frac{7}{8}$, $\frac{15}{16}$, 22; voor sijndicaat blijft veel vraag $83\frac{3}{4}$, $\frac{7}{8}$, 84, $83\frac{3}{4}$; in onze Hollandsche fondsen geen variatie.

Vreemde fondsen ook met weinig handel: in Fransche fondsen was afreekenings-dag en is veel op tijd geprolongeerd. Ook zijn eenige posten met $\frac{3}{4}$, $\frac{7}{8}$ en 1 pCt. hooger dan gisteren verhandeld.

Alle andere fondsen, zoo wel Spaansche, Russische en Duitsche, waren $\frac{1}{4}$ à $\frac{3}{8}$ hooger dan gisteren.

In Zuid-Amerikanen en Grieken geen handel.

Er was heden niets nieuws ter beurs.

ARNHEM, den 21sten Junij.

Men is hier, van stadswege, druk werkzaam met het maken van aanstalten ter feestelijke ontvangst onzer herwaarts verwacht wordende krijgsgevangenen. Niets schijnt verzuimd te zullen worden, om hen, zoo luisterrijk mogelijk, in Gelderlands hoofdstad te verwelkomen.

Mengelwerk.

Aan de Redactie!

In uw nommer 67 van 6 Junij, eene beoordeelende aankondiging le-

zende van een nieuw uitgekomen werkje des hoogleeraars N. G. VAN KAMPEN, en daarin de gegronde aanmerking gevonden hebbende, dat men in gezegd werkje iets meer verlangd had te lezen wegens den invloed door ons Vaderland op de beschaving van *Zweden* en *Denemarken* te weeg gebragt, waarover onze geëerde staatsman A. R. FALCK, in eene uitmuntende verhandeling: *over den invloed der beschaving van de Nederlandsche Natie op de verlichting van de noordsche volken*, zoo veel licht heeft verspreid, kwam mij toevallig een vervolg op het eerste leesboek van G. J. MEYER, in der tijd hoogleeraar te *Leuven* te *Brussel* in 1826 uitgegeven, in handen, waaruit ik ter voldoening van dien uitgedrukten wensch, u de volgende uittreksels toezend, overtuigd, dat, in eenen tijd als den onzen, niet te veel kan herinnerd worden, wat *Europa* aan onze vaderen verschuldigd is. Het eerste uittreksel is in gedacht werkje medegedeeld onder den titel van:

Invloed van Nederland op de beschaving van Denemarken.

« ELISABETH, de tweede zuster van Keizer KAREL, was eene prinses, die, noch door hare geestvermogens, nog door haar gezag, hoewel zij werd uitgehuwelijkt aan den Koning van *Denemarken*, in eene vergelijking konde komen met haar broeder, en echter was zij de oorzaak der verspreiding van Nederlandsche vlijt en huishoudkunde in het noorden van *Europa*. Behalve de personen, die haar vergezelden, kwamen verschillende Hollandsche familien naar *Sproe*, een eiland in de *Belt*, en eene nog talrijker volkplanting naar *Amagar*, dat bij *Koppenhagen* ligt. Zij bragten er aan hunne nieuwe landgenooten het kweeken der groenten, de aalvisscherij, de ganzenvangst, de vee- en zuivelteelt; en bij diezelfde gelegenheid begon de gewigtige handel in slagtossen tusschen *Denemarken* en *Holland*. Volgens PONTOPPIDAN hadden de kolonisten op *Amagar*, die uit *Waterland* afkomstig waren, hun eigen schout en schepenen. Eene nog grooter gunst was hun toegedacht, want de Koning wilde aan *Elseneur*, reeds gewigtig door den tol van de *Zond* eene Hollandsche bevolking verschaffen, en het is dit voornemen (de uitvoering mislukte door de tegenkanting der Deensche inwoners van *Elseneur*), dat de kanselier HUITFELD, die trouwens, als een sterk voorvechter der privilegiën des adels, 's Konings vriend niet was, in zijne kronijk doet uitroepen: « Hij zoude met goede oogen hebben aangezien, dat heel het rijk met Hollanders bevolkt wierd.»

Het tweede uittreksel luid als volgt:

Invloed van Nederland op de beschaving van Zweden, tijdens de regering van GUSTAAF ADOLF.

« Tusschen *Nederland* en *Zweden* kwam geene geregelde gemeenschap tot stand vóór den tijd van GUSTAAF ADOLF. Deze vorst, wiens krijgsdaden [illegible] belangrijk zijn dan die van zijn' grooten nazaat KAREL XII, verdient echter eene hoogere bewondering, in zoo verre, als hij zelf de schepper geweest is van zijne legers en van zijne andere hulpmiddelen. De noordsche ALEXANDER had dit met den Macedonischen gemeen, dat hem door zijn' vader, een welvarend en vreedzaam koningrijk met een treffelijk heer was nagelaten, terwijl GUSTAAF ADOLF daarentegen, met de kroon, binnenlandsche verdeeldheden en den oorlog tegen drie magtige naburen erfde. Trouw bleven de *Zweden* aan hunnen Koning, maar, om hem te doen zegepralen, was hun land te arm en te dun bevolkt. Hij had uitheemschen bijstand noodig, en zich door zijn gevaarlijke mededinger SIGISMUND met alle wapenen bestreden ziende, welke het catholocismus toen aan de hand gaf, moest zijne aandacht natuurlijk op die natie vallen, die door het hervormde geloof en vrijheid zoo dapper tegen de Spaansche overmagt gestreden had. Het twaalfjarig bestand verschafte hem de gelegenheid om eene menigte van officieren, hier overbodig en werkeloos geworden, naar *Zweden* te lokken en aan zich te verbinden. Men mag onderstellen, dat hunne gesprekken, niet minder dan een paar reizen; die hij in het noorden van *Duitschland* deed, hem op de achterlijkheid zijner onderdanen in meest alle takken der volksvlijt oplettend maakten. Om ten minste één voorbeeld te geven van hetgeen noeste werkzaamheid vermag, en hoe die werkzaamheid ten meeste nutte kan worden besteed, ontbood hij Hollandsche boeren, die, met hun vee, in den omtrek van *Jönköping* geplaatst, een' heilzamen invloed op den landbouw der naburige streken en, ongevoelig, op die des geheelen rijks uitgeoefend hebben. Dit was voorzeker eene groote weldaad, maar welker schatten, eerst vele jaren daarna, gewigtig konden worden voor den staat. Een spoedig ontzet uit zijne finantiele verlegenheid dacht zich GUSTAAF ADOLF te verzekeren door de begunstiging van den koophandel. Aan het, pas door zijn vader gesticht *Gottenburg*, werden geene voorregten of gunsten gespaard. Hij had er onder de eerste inwoners een' ijvrigen en rijken *Hollander*, KARILJAAU genaamd, leeren kennen en hoogachten, en alles liep dus te zamen om de Nederlanders in de nieuwe stad een goed onthaal te doen genieten. Zij waren er niet alleen vrij van lasten, maar ook hadden de stedelijke regters, om hunnen wil, met den Nederlandschen naam van schepen, den last gekregen van volgens de Nederlandsche wetten te vonnissen; een' last, die echter niet werd ten uitvoer gebragt, om dat er, noch onder de aankomelingen uit *Holland*, noch, gelijk van zelve spreekt, onder de andere vreemdelingen of onder de Zweden iemand aan te treffen was, welke die wetten kende.»

« De vrije oefening van den hervormden godsdienst behoorde mede tot de voorregten aan *Gottenburg* toegekend; maar gaarne had GUSTAAF ADOLF gezien, dat zulks bepaald bleef bij de volwassenen en degenen, die reeds werkelijk belijdenis van de calvijnsche leerstellingen gedaan hadden. In het algemeen is de strenge regtzinnigheid van den grooten Koning, een karaktertrek even bijzonder, als het godsdienstig gevoel, dat er de grondslag van uitmaakte, eerbiedwaardig is. Het is als of hij schroomde, in kerkelijke zaken gebruik te maken van dat treffelijk verstand, door hetwelk hij in oorlog en staatsbestier uitblonk. Onder zijne regering heeft men nog menschen met den dood zien straffen, omdat zij beschuldigd waren van tooverij of van omgang met den duivel, of overtuigd van baldadigheid gedurende de godsdienstoefening. Ook is er aanleiding, om te gelooven, dat hij, na zijne staten met Hollandsche officieren en met Hollandsche land- en kooplieden verrijkt te hebben, op de gedachten gekomen is, van er zelfs Hollandsche geestelijken in over te planten. De pogingen evenwel, die hij daartoe door PETER FOLK, Zweedsch afgezant in *den Haag*, liet doen, mislukten; ook heeft deze zonder twijfel zijn' tijd liever willen besteden aan den omgang met kundige en gegoede kooplieden, die, door hem voor *Zweden* ingenomen, er nuttige handels-verbindtenissen maakten, zoo als VAN DER LINDE en TRIP, of er zich met der woon vestigden, gelijk LOUIS DE GEER van *Amsterdam*; die in 1644 van hier aan zijn nieuw vaderland eene geheele vloot ter hulpe voerde, en wiens afstammelingen als Zweedsche vrijheeren, op meer dan één' rijksdag eene gewigtige rol gespeeld hebben.»

Letternieuws

Kost voor onverlekkerde monden, uit het Hoogduitsch, van JULIUS BACHER. *Te* Amsterdam *bij* J. C. VAN KESTEREN. 1833.

Een vreemd opschrift vóór een nieuw uitkomend boek, is niet zelden een aanbevelingsbrief voor een gewenscht getal nieuwsgierige lezers. *Franschen*, *Duitschen* en *Engelschen* hebben daarmede doorgaans veel op; en, hoezeer onze, over het algemeen genomen, meer zaakrijke Nederlandsche schrijvers, in het kiezen hunner titels meestal eenvoudiger te werk gaan dan het meerderdeel van bovengenoemden, zijn wij, niet te min dikwijls, hoezeer ten volle overtuigd van het vindingrijk vernuft van onzen, nooit genoeg naar waarde geschatten BILDERDYK, verwonderd geweest over de vreemdsoortige, schoon altijd naar eisch gekozen titels vóór zijne, bijzonder in het laatste tijdperk van 's mans werkzaam leven, in het licht verschenen, dichtbundels. Met soortgelijke nieuwsgierigheid namen wij dan ook het hierboven aangekondigde, vertaalde prozaïsche werkje ter hand, om te zien, wat deszelfs inhoud *voor onverlekkerde monden* aan geest prikkelenden *kost* mogt bevatten. En wat was het resultaat onzer inzage en döorlezing: dat hetzelve eene niet onbevredigende lektuur aan de ontbijt- of theetafel behelst. De oorspronkelijke schrijver behoort tot de hedendaagsche humoristen, en weet zijne lezers aangenaam bezig te houden. Hij doet zulks in dit boeksken rubrieksgewijze, en levert ons op 81 bladzijden, 16, geestig geschreven, geschiedenisjes, verhalen, aphorismen en parodiën. De vertaler, klaarblijkelijk een ander persoon, geeft ons dit alles in vrij goed Nederduitsch te lezen. Waarom de, uit de voorrede op te maken, in ons Vaderland te huis behoorende Duitsche auteur zelf die taak niet heeft op zich genomen, is ons onbekend. Hij beproeve in het vervolg zijne krachten aan een oorspronkelijk Nederduitsch even humoristisch werkje en hij zal ongetwijfeld veel genoegen inoogsten!

Portret van Europa, *geschilderd door eenen ouden staatsman buiten betrekking, en in het licht gegeven door professor* KRUG. *Te* Amsterdam, *bij* H. VAN DER VINNE.

Er zijn er, die meenen, dat professor KRUG zelf als schrijver dezer in onze taal overgebragte brochure moet beschouwd worden, en dat zijne nederige betuiging, op raad van een' zijner vrienden de pen voor altijd nedergelegd te hebben, veiligheidshalve, niets anders dan een schild is, waarachter hij zich, voor de op hem gerigte scherpe pijlen van sommige andersdenkende critici, om zijner zielrust wille, heeft willen verbergen. Zonder ons in dezen doolhof van gissingen te begeven, meenen wij genoegzame redenen te hebben, dit vrij wel geschreven en wel overwogen werkje, als lezenswaardig en zelfs hier en daar behartigingswaardig aan te bevelen. De schrijver, wie hij dan ook zijn moge, toont, hoewel professor KRUG ons in zijn voorberigt zegt, een oud man te zijn, zeer gezonde begrippen van die middelen te hebben, wier aanwending voor elke beschaafde natie onvermijdelijk en heilbevorderend is: het in waarde houden, namelijk, van vrede, rust en orde; het eerbiedigen van wet en regt en het hoogschatten van deugd en godsvrucht. Behalve eene korte inleiding en besluit, bevat de bedoelde brochure: een schetsgewijs politiek overzigt van *Portugal*, *Spanje*, *Frankrijk*, *Engeland*, *de Nederlanden*, *Zwitserland*, *Italie*, *Turkije*, *Rusland*, *Zweden*, *Denemarken* en *Duitschland*. De laatste rubriek is de uitvoerigst behandelde, om de gegronde rede, dat in het uitgebreide *Duitschland* het vaderland van den reizenden of liever portret schilderenden schrijver gelegen is. Het overzigt der *Nederlanden*, vooral met betrekking tot de *Belgische revolutie* bevat veel waarheid en pleit voor eene onpartijdige beoordeeling van den buitenlandschen politicus. Wat de vertaling aanbelangt, mogen wij niet nalaten, den overzetter ook te raden, in het vervolg, meer gebruik te maken van zijn Hoogduitsch woordenboek, eensdeels ter vermijding van zoogenoemde *germanismen*, anderdeels tot beter begrip van sommige Duitsche eigen- en gemeene zelfstandige naamwoorden. Het woord *Ekel*, onder anderen, beteekent *walging* en is geenszins de naam eener rivier of landstreek, zoo als wij het, echter bl. 23, regel 10, en gevolgelijk als onzin, gebezigd vinden. *Genf*, (het hoog geroemde *Genf*) is de Duitsche benaming van *Genève*. Zie bl. 47, regel 18.

WAARDE LANDGENOOTEN!

De hevige brand, die op den 11 en 12 dezer in de Veen-kolonie *Zevenhuizen*, gemeente *Leek*, heeft gewoed, en waarvan in de *Groninger Courant* van den 14 Junij 1833, omstandig berigt is gegeven, is ook voor een groot aantal dagglooners en derzelver gezinnen aldaar, allernoodlottigst geweest.

Berooid van hunne woningen, huisraad en veen-gereedschappen, zoude de toekomst donker voor hen zijn, indien menschlievende landgenooten hun niet in hunne benarde omstandigheden te hulp kwamen, daar toch de ingezetenen van de gemeente *Leek*, wegens de groote verliezen, die de aldaar wonende veen-eigenaren door dienzelfden brand hebben ondergaan, niet in de mogelijkheid zijn, de zoo dringend noodigen onderstand te verschaffen,

De ondergeteekenden, op verzoek van het Plaatselijk Bestuur dezer Gemeente, zich volgaarne belast hebbende met de ontvangst en uitgave van alle giften, zoo wel geldswaarde, als eetwaren, en kleeding en dekkingstukken, die hun voor de ongelukkige arbeiders te *Zevenhuizen* mogten worden toegezonden, noodigen bij deze alle hunne landgenooten dringend uit, om iets te willen bijdragen tot ondersteuning van die door den brand in diepe armoede gedompelde huisgezinnen.

De nood is hoog gestegen! — doch vermits alle verdere aanvrang te kort zoude doen aan het edel gevoel en de weldadigheid der ingezetenen van ons Vaderland, welke zij bij soortgelijke gelegenheden zoo menigmaal hebben aan den dag gelegd, zal men met vertrouwen de uitkomst dezer uitnoodiging te gemoet zien.

Alle giften, welke tot bovengenoemd einde mogten worden bestemd, gelieve men aan een der ondergeteekenden te doen toekomen; zullende van de ontvangst derzelve, door middel van de *Groninger Courant*, worden kennis gegeven.

LEEK (Provincie *Groningen*) den 15 Junij 1833.

J. MEIJER, *Pred.*
A. G. METZLAR, *Rijks-ontv.*

De Hoog Welgeboren Vrouwe *van* *B R A K E L L*, *van* *W A D E N O Y E N*, is den 16den Junij 1833, op het kasteel te WADDENOYEN, van eene DOCHTER bevallen.

Den 18den Junij 1833, beviel op den huize PRESIKHAAFF, bij ARNHEM, van eene DOCHTER, Vrouwe *F. S. C. van* *O V E R K E L L* [illegible] *J A Y N E S van* [illegible]

Heden beviel zeer voorspoedig van een' welgeschapen ZOON, *J A C O B A J O H A N N A R O M E Y N*, geliefde Echtgenoote van

NYMEGEN, den 19den Junij 1833.

H. GREVINK.

A M O R T I S A T I E - S Y N D I C A A T.
ADMINISTRATIE DER DOMEINEN, WEGEN, VAARTEN, enz.
A G E N T S C H A P *Z U T P H E N.*
V E R P A C H T I N G.

De A G E N T van het D O M E I N te *Z U T P H E N* zal, ten hierna vermelde dagen, uren en plaatsen, in 't openbaar aan de meestbiedende, ten overstaan van na te melden Plaatselijke Besturen en Heer Notaris, over den oogst van den loopenden jare, perceelsgewijze Verpachten: de navolgende G A R V E Z A D E N, T I E N D E N en K O O R N U I T G A N G E N, als:

Te *Borculo.*

Op den 3den Julij 1833, des morgens ten 10 ure, ten overstaan van het Plaatselijk Bestuur van *Borculo*, ten raadhuize aldaar:

De T I E N D van de *Doshuirne*, onder *Laren.*
De Hupselsche G A R F T I E N D.
De G A R F T I E N D onder *Lindvelde.*
De Kanunnieke T I E N D te *Odenkeppel.*
De G A R V E van het Erve *Kettelenburg*, onder *Laren.*
Idem van den *Rozenkamp*, onder *Neede.*
De K O R E N U I T G A N G E N onder *Lochem.*
Idem onder *Laren.*
De S C H E P E L T I E N D uit *Cremersgoed*, in *Mallum.*

Te *Winterswijk.*

Op den 4den Julij 1833, des morgens ten 10 ure, ten overstaan van het Plaatselijk Bestuur van *Winterswijk*, ten raadhuize aldaar:

De S C H E P E L T I E N D uit het Goed *Averveld*, onder *Aalten.*
De G A R F- en M A R K E N T I E N D, onder *Winterswijk.*
Idem onder *Aalten.*
De S C H E P E L T I E N D onder *Varsseveld.*
De derde G A R V E van het Erve *Laar*, onder *Varsseveld.*
Idem van het Erve *Tieenk*, onder *Winterswijk.*
Idem van het Erve *Colenburg*, onder *Winterswijk.*
Idem van een perceel Bouwland *het Zijbroek*, onder *Winterswijk.*
Idem van *het Loo* of *Arend-goed*, onder *Aalten.*
Idem van *het Neerhof*, onder *Aalten.*
Idem van *het Nonhof*, onder *Aalten.*
Idem van *het Overkamping*, onder *Aalten.*

Te *Zutphen.*

Op den 5den Julij 1833, des morgens ten 11 ure, ten overstaan van den Heer en Mr. *J. J. S C H L U I T E R*, openbaar Notaris te *Zutphen*, ten huize van *P A T R I C U S W E I J E R S*, in *het Zwijnshoofd*, aldaar:

De K O R E N U I T G A N G E N onder *Warnsveld*, *Gorssel*, *Vorden*, *Ruurlo*, *Hengelo*, *Zelhem*, *Hummelo*, *Angerlo* en *Steenderen.*
Het M I S K O R E N onder *Vorden.*
De S C H E P E L T I E N D in *Halle*, onder *Zelhem.*

En zulks op alle zoodanige Conditien en Voorwaarden als ter visie liggen ter Secretarie der genoemde Gemeenten als ten Kantoren van welgemelden Heer Agent en Notaris.

De Agent voornoemd,
J. VAN LAMSWEERDE.

---

† § † De A G E N T van het D O M E I N te *A R N H E M* zal, als daartoe behoorlijk gemagtigd, op Woensdag den 26sten Junij 1833, des voormiddags ten twaalf ure, te *Wageningen*, en op Zaturdag den 29sten Junij 1833, des voormiddags ten tien ure, te *Brummen*, ten overstaan der respective Burgemeesters aldaar, in het openbaar aan de meestbiedenden verpachten, eenige onder die Gemeenten gelegene D O M E I N G O E D E R E N, breeder bij biljetten omschreven.

H. J. VAN GENNEP.

---

† † § Ten overstaan van de Notarissen *D B E E K* en Mr. *H. B. van D A A L E N*, zal, te *Wageningen*, op Woensdag den 26sten dezer maand bij inzet geveild en op Dingsdag den 9den Julij eerstkomende, ten huize van *H. van der W I S*, in de herberg *de Roskam*, aan de meestbiedenden, finaal worden verkocht:

De B O U W P L A A T S, *de Born* genaamd, gelegen in de Gemeente van *Wageningen*, groot ruim 24 Bunders, breeder bij biljetten omschreven zijnde de noodige informatien, ook omtrent de koopvoorwaarden te bekomen, ten kantore van voornoemde Notarissen.

---

† § § Op Vrijdag den 28sten Junij 1833, des morgens om 10 uren precies, zal te *Arnhem*, aan den *Rijn*, nabij de herberg *den Posthoorn*, ten overstaan van de Notarissen Mrs. *T A A Y* en *van E C K*, publiek worden verkocht: eene aanzienlijke partij G E Z A A G D en O N G E Z A A G D V U R E N, G R E N E N en ander T I M M E R H O U T, benevens eene partij E I K E N H O U T, waaronder K R O M H O U T voor Schepen, Balken, Bergroeden, Palen; onder beide partijen R I B B E N en P L A N K E N, van alle lengte en dikte.

---

† † † T E K O O P: Een D O G H O N D, oud 4 jaren, met Z W A R E K E T T I N G en S T E E N E N B A K, zeer geschikt voor eene Buitenplaats. — Te bevragen bij *W. H A G E M A N*, in de Trompetstraat te *Arnhem.*

---

† † § Voor eenen zeer aannemelijken prijs, U I T D E H A N D T E K O O P: een goed Geconserveerd A C H T V O E T S K E R K - O R G E L, met een K L A V I E R, van C. tot drie gestreepte F., en aangehangen P E D A A L, in de R. C. Kerk, te *Zalt Bommel*, en nader informatien zijn te bekomen bij den Orgelmaker *C. F. A. N A B E R*, te *Deventer.*

S T O O M V A A R T
TUSSCHEN
R O T T E R D A M en L O N D E N
en vice versa, voor PASSAGIERS en GOEDEREN.

Door de opheffing van het embargo, zal het Stoomschip *the London Merchant*, Kapitein *P. L. R E N L E R R I C K*, groot 400 Ton, hebbende 200 Paardenkragt, lage drukking, voorzien van 100 Slaapplaatsen en onderscheidene appartementen, en tot het laden van Goederen eene ruimte van 200 [illegible] tusschen *Rotterdam* en *Londen en vice versa* hervatten.

Het vertrek van *Rotterdam* is voor de maand Julij bepaald:

Dingsdag den 2den Julij, des morgens ten 10 ure.
Vrijdag den 12den » » » 6 »
Maandag den 22sten » » namiddags » 2 »

Vracht: Eerste Kajuit 4 pond sterl. Tweede Kajuit 3 pond sterl.

Rotterdam, den 15den Junij 1833.

QUACK, BALCK en COMP.
Directeuren
J. VAN OMMEREN Fz.
Agent.

---

§ † † De ondergeteekende met verwondering eene Advertentie in de Arnhemsche Courant van den 18den dezen, geteekend *B R U I N*, *W Y N V E L T*, en *H O L S B O E R* gelezen hebbende, brengt aan de daarin belanghebbende, ter kennis, dat die Heeren, niet alleen geheel verkeerd zijn ingelicht, maar zelve veeleer ter kwader trouw, zeer dom en onbezonnen hebben gehandeld, daar de ondergeteekende sedert drie jaren geen Tapijtgoed meer uit hunne Fabrijk heeft gehad, en dus hetzelve ook niet aan andere heeft kunnen verkoopen, en wel uit hoofde de prijzen van hun goed boven andere Fabrijks prijzen zijn gesteld, daar het andere vooral van geen minder kwaliteit is.

Arnhem, den 21sten Junij 1833.

J. P. JANSEN,
Behanger.

---

§ † † Men vraagt ten spoedigste een S M I D S K N E C H T, welke dadelijk vast Werk kan bekomen, bij *E. T R A A N B O E R*, Mr. Smid in de Koningstraat te *Arnhem.*

---

† § § Men verlangt tegen het begin van Augustus e. k. in eene fatsoenlijke huishouding [illegible] Salaris, eene J U F F R O U W van [illegible] jaren, geschikt om het toezigt over kinderen te houden, goed kunnende Naaijen en met de Wasch omgaan, en in het Fransch en Handwerken niet onbedreven, en om, zoo noodig, in de Huishouding te assisteren: mits goede getuigenissen van humeur enz. kunnende produceren. Brieven franko, onder letter C. D., aan het Postkantoor te *Leeuwarden.*

---

§ § § Er is, laatstleden Vrijdag, op den Velpschen weg, of wandeldreven van *Klarenbeek*, onder *Arnhem*, verloren een G O U D E N H O R L O G I E - S L E U T E L, gevat in een R O O D I N C A R N A T E N S T E E N. Die dezelve bij den uitgever van deze Courant teregt brengt, kan op eene redelijke belooning aanspraak maken.

Te ARNHEM, bij C. A. THIEME, Boekdrukker.